

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

عنوان:

۱۳۸۱ / ۰۷ / ۱۹

بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
بِرَبِّ الْعٰالَمِینَ

شاغل در استان قزوین در رابطه با

پایان نامه دوره پژوهشی علومی در

سال ۱۳۷۸

۴۳۶۶

چکیده :

امروزه پژوهش نقش مهمی را در ارتقاء سطح دانش و تکنیک در علوم مختلف ایفا می‌کند. از دید یونسکو پایان نامه یکی از شمار آمارهای پژوهشی دانشگاههاست. پایان نامه پزشکی یک ابزار تحقیقاتی است. که در کنار پرورش قدرت ابتکار و خلاقیت علمی دانشجو را وامی دارد، تا در راستای حل معضل علمی، درمانی، بهداشتی جامعه گام بردارد. مطالعات انجام شده در کشورهای توسعه یافته (مشابه آلمان، انگلیس و آمریکا) حاکی از توجه خاص به مقوله پایان نامه و ابزارهای آن می‌باشد (۱۲ تا ۱۸) ولی مطالعات انجام یافته در کشور ما حاکی از اشکالات علمی و تکنیکی فراوانی در شیوه نگارش پایان نامه‌ها می‌باشد. (۸ و ۱) در این مطالعه به بررسی نگرش فارغ‌التحصیلان رشته پزشکی - اعم از پزشک عمومی، متخصص، رزیدنت دوره تحصیل و فوق تحصیل شاغل در استان قزوین که در ۱۵ سال اخیر مدرک دوره دکتری عمومی خود را کسب کرده‌اند (در سال ۱۳۷۸) می‌پردازیم.

نتایج حاصل از این مطالعه حاکی از نارسایی‌ها و کمبودهای فراوانی در سیستم پایان نامه‌های کشور می‌باشد. اکثریت پایان نامه‌ها از سوی دانشگاه محل تحصیل، هدایت و حمایت مالی و غیر مالی نمی‌شوند. اکثریت پایان نامه بازخورد مناسبی در سیستم آموزش درمانی کشور ندارند. ۶/۹۱٪

در هیچ سمینار، کنگره، مجله علمی مطرح نمی‌شوند. ۶۶/۲٪ بر مهارت‌های علمی و عملی پژوهشکان تاثیری نداشته یا تاثیری کمی دارد.

در نهایت این مطالعه اصلاح ساختار ارائه، تهییه پایان‌نامه، حمایت و هدایت قوی و فراگیر دانشگاهها از پایان‌نامه‌های دانشجویان را پیشنهاد می‌دهد. و در نهایت امکان ارائه طرح‌های تحقیقاتی علمی - کاربردی بزرگ مشارکت دانشجویان را در این طرح‌ها بعنوان واحد پایان‌نامه مطرح می‌کند.

Abstract:

Now a day, research plays an important role in the evaluation of the level of learning and techniques in different sciences. According to the view of UNESCO, the thesis is one of the statistics researches of Universities. Medical thesis is a research tool, which compels beside the growth of initiative and scientific creativity, thus society takes step in the way of solving the educational, health and treatment problem. Studies that have been performed in developed countries (like Germany, England and USA) revealed special attention to thesis as well as its tools.

But the studies, which have been performed in our country showed lot of defect in the method of designing thesis (18 & 8). In this study, the views of passed out physician including general practitioner, specialist, resident of specialization and sub speciality, who now busy in Qazvin province and have gotten their degrees of MD within last 15 year (in 1378) are considered.

Results of this study shows that much of lack and failure is seen in thesis system of country. Universities in regards to financial and non - financial do not support mostly theses. Most of theses do not have proper calling to account in country medical education system. 91.6% of theses are not exposed in any seminar, Congress or Scientific magazines. 66.2% have not affected or less affected on practical & learning skills of physician.

At last, this study suggests reforming the type of presenting and providing theses and powerful & wide conduction and support of medical student's theses by universities. And in end this study propounded the possibility of presenting the scientific - applicable research projects for coordinating students as a unit of thesis.

به یاد مهرپانی‌های پدر و تقدیم به مادر عزیزمان
علیرضا - محمدرضا - منصور

تقدیم به پدر و مادر عزیزم

بابک

با سپاس از برادر و خواهرانمان

که همواره مشوق ما بوده‌اند

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

● فصل اول

۲	۱-۱ مقدمه و بیان مسئله .....
۴	۲-۱ هدف کلی .....
۴	۳-۱ اهداف ویژه .....
۹	۴-۱ تعریف واژه‌ها .....

● فصل دوم

۱۱	۱-۲ بازنگری منابع .....
----	-------------------------

● فصل سوم

۲۱	۱-۳ روش کار .....
----	-------------------

● فصل چهارم

۲۴	۱-۴ نتایج .....
۴۴	۲-۴ بحث و نتیجه‌گیری .....
۴۹	۳-۴ پیشنهادات .....

● فصل ۵

۵۲	فهرست منابع .....
----	-------------------

پیوست

فصل اول

مقدمة وبيان

مسال

مقدمه :

امروزه پژوهش نقش مهمی را در ارتقا سطح دانش و تکنیک در علوم مختلف ایفا می‌کند. این نکته در علم پزشکی حضور چشمگیرتری دارد. از دید یونسکو پایان‌نامه یکی از شمار آثارهای پژوهشی دانشگاههاست. پایان‌نامه پزشکی یک ابزار تحقیقاتی است که در کنار پرورش قدرت ابتکار و خلاقیت علمی دانشجو را وامی‌دارد تا در راستای حل معضل علمی، درمانی، بهداشتی جامعه گام بردارد (۷). بررسیهای انجام شده نشان می‌دهد که بهترین راه جهت پرورش محققان خوب در طب عمومی، تشویق پزشکان جهت نوشتن یک پایان‌نامه تحقیقی است (۱۷). در بعضی از کشورها نگارش پایان‌نامه از درجه اهمیت بالایی برخوردار است. نگارش یک پایان‌نامه خوب نشانگر بلوغ علمی دانشجو است (۵ و ۳). در ایران بخصوص در رشته پزشکی نگارش پایان‌نامه از درجه اهمیت بالایی برخوردار نیست و سبک نوشتن پایان‌نامه‌های مختلف در دانشگاهها یکسان نبوده و از یک نگارش صحیح برخوردار نیست (۵). علاوه بر نگارش صحیح و شیوه انجام یک کار تحقیقاتی در قالب پایان‌نامه نکته مهم دیگر تاثیر علمی پایان‌نامه در فعالیت علمی و کاری فارغ‌التحصیلان پزشکی و بازخورد آن در سیستم آموزشی - درمانی کشور می‌باشد. طی یک بررسی

منتشر شده در سال ۱۹۹۳ بیش از نیمی از پایاننامه‌های فارغ‌التحصیلان رشته پزشکی در انگلیس در مجلات بین‌المللی منتشر شده بوده‌اند (۱۴). در نظرسنجی به عمل آمده از این فارغ‌التحصیلان، پایاننامه را بخش مهم و جدایی ناپذیر تحصیل پزشکی را قلمداد کرده‌اند (۱۴). طی یک مقاله دیگر که در سال ۱۹۹۵ منتشر شده است اغلب دانشجویان پزشکی و اساتید آنها، پژوهش خواه در زمینه پایه یا بالینی را در آماده سازی دانشجو برای اعمال پزشکی بدون در نظر گرفتن نوع کار آنها در آینده مفید و ارزشمند دانسته‌اند. در ایران علاوه بر آنکه نظرسنجی مدونی از فارغ‌التحصیلان پزشکی در رابطه با پایاننامه‌ها در دسترس نیست، بررسی‌های انجام شده در رابطه با پایاننامه‌ها دوره پزشکی عمومی نشانگر اشکالات علمی و تکنیکی فراوانی در شیوه نگارش و تهیه پایاننامه‌ها بوده است. عنوان مثال در بررسی انجام شده در دانشگاه علوم پزشکی قزوین، اکثریت پایاننامه‌های منتشر شده تا پایان سال ۱۳۷۶ به لحاظ تدوین مطالب اشکالات اساسی داشته‌اند (۱). مطالعه‌ای که در دانشگاه گیلان انجام شده نیز، نشانگر وضعیت مشابهی بوده است (۴). این مطالعه به بررسی نگرش فارغ‌التحصیلان رشته پزشکی در رابطه با پایاننامه دوره دکترای عمومی می‌پردازد. این مطالعه شامل فارغ‌التحصیلان رشته پزشکی - اعم از پزشک عمومی - رزیدنت دوره تخصصی - متخصص - و فوق تخصص‌هایی می‌باشد که در ۱۵ سال اخیر مدرک دکترای عمومی خود را دریافت کرده و

در حال حاضر در استان قزوین مشغول به کار می‌باشند. در این تحقیق به بررسی میزان تاثیر پایان‌نامه‌های دکتری عمومی بر مهارت‌های علمی - عملی و فعالیت کاری و رشته تخصصی و ... فارغ‌التحصیلان می‌پردازیم. در این مطالعه علاوه بر بررسی میزان بازخورد پایان‌نامه‌ها در سیستم آموزشی - درمانی کشور به بررسی علل کاستیهای موجود از دیدگاه فارغ‌التحصیلان می‌پردازیم. نتایج حاصل از این مطالعه می‌تواند بعنوان راهنمایی جهت ارائه راه حل برای بهبود وضعیت فعلی و رفع کاستیها و برآوردن نیازها باشد.

اهداف :

هدف کلی : شناسایی دیدگاه فارغ‌التحصیلان ۱۵ سال اخیر دوره پزشکی عمومی شاغل در استان قزوین در رابطه با پایان‌نامه دوره دکتری عمومی.

اهداف ویژه :

۱ - تعیین تعداد پزشکان^{*} شاغل در استان قزوین که در ۱۵ سال اخیر فارغ‌التحصیل^{*} شده‌اند.

۲ - تعیین فراوانی نسبی پزشکان شاغل در استان قزوین^{*} به تفکیک جنس.

۳ - تعیین فراوانی نسبی پزشکان شاغل در استان قزوین به تفکیک سن.

- ۴ - تعیین فراوانی نسبی پزشکان شاغل در استان قزوین به تفکیک سال فراغت از تحصیل .
- ۵ - تعیین فراوانی نسبی پزشکان شاغل در استان قزوین به تفکیک دانشگاه محل تحصیل (در دوره دکتری عمومی) .
- ۶ - تعیین فراوانی نسبی پزشکان شاغل در استان قزوین بر حسب نوع فعالیت کاری .
- ۷ - تعیین فراوانی نسبی پزشکان شاغل در استان قزوین بر حسب نوع مدرک فعلی (عمومی - رزیدنت دوره تخصصی - متخصص - فوق تخصص) .
- ۸ - تعیین فراوانی نسبی پزشکان شاغل در استان قزوین بر حسب موضوع پایان نامه دوره دکتری عمومی .
- ۹ - تعیین فراوانی نسبی پزشکان شاغل در استان قزوین بر حسب نوع پایان نامه * .
- ۱۰ - تعیین فراوانی نسبی پزشکان شاغل در استان قزوین بر حسب تعداد افرادی (دانشجویی) که در نگارش پایان نامه شریک بوده‌اند .
- ۱۱ - تعیین فراوانی نسبی پزشکان شاغل در استان قزوین بر حسب زمان استفاده شده جهت تهییه پایان نامه (با وقت ماه) .
- ۱۲ - تعیین فراوانی نسبی پزشکان شاغل در استان قزوین بر حسب اینکه از سوی استاد راهنمای جهت انتخاب عنوان پایان نامه راهنمایی شده‌اند یا خیر .

۱۳ - تعیین فراوانی نسبی پزشکان شاغل در استان قزوین بر حسب اینکه از سوی دانشگاه محل تحصیل جهت انتخاب عنوان پایاننامه راهنمایی شده‌اند یا خیر.

۱۴ - تعیین فراوانی نسبی پزشکان شاغل در استان قزوین بر حسب کیفیت مراحل هدایت پایاننامه توسط استاد راهنما.

۱۵ - تعیین فراوانی نسبی پزشکان شاغل در استان قزوین بر حسب کیفیت مراحل هدایت پایاننامه توسط استاد مشاور.

۱۶ - تعیین فراوانی نسبی پزشکان شاغل در استان قزوین بر حسب میزان آشنایی با روش مراحل تحقیق قبل از تهیه پایاننامه.

۱۷ - تعیین فراوانی نسبی پزشکان شاغل در استان قزوین بر حسب اینکه از دانشگاه محل تحصیل کمک مالی دریافت کرده‌اند یا خیر (جهت تهیه پایاننامه).

۱۸ - تعیین فراوانی نسبی پزشکان شاغل در استان قزوین بر حسب اینکه از امکانات غیر مالی دانشگاه محل تحصیل جهت تهیه پایاننامه استفاده کرده‌اند یا خیر.

۱۹ - تعیین فراوانی نسبی پزشکان شاغل در استان قزوین بر حسب اینکه جلسه دفاع از پایاننامه رسمی جدی داشته‌اند یا خیر.

۲۰ - تعیین فراوانی نسبی پزشکان شاغل در استان قزوین بر حسب تاثیر پایاننامه بر مهارت‌های علمی و عملی آنها.